

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Anstro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
de Duminică pe săptămână 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.

scripse sau se însoțesc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:
de un gh. garantat: prima linie 10
linii, a doua linie 12 linii, a treia
linie 14 linii, de fiecare publicare.

Adăptările, cărțile și marile
afise sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și comenzi
Scrisori adresate nu se primesc

APUCĂTURI.

Una din neajunsurile mari ale politicii
a fost, c'am pierdut ori-ce con-
cucerile politice ale Monarhiei, cu
politici și îndeosebi cu cercurile
Dela Șaguna n'am mai avut pe ni-
care să fi ajuns în apropierea Tro-
să fi împiedicat ori să fi ajutat cu-
puse la cale în favorul ori defavorul
să fi fost ~~veche~~ neadormită a inter-
noastre. N'am avut. Curtea a fost
purată numai de consilieri, cari au fost
poporului românesc și sunt poate
zile de când Majestatea Sa n'a mai
poate nici n'a văzut înaintea sa vre-
mân. Nu este oare destul, de trans-
faptul că nici capul bisericii ortodoxe,
cele unite nu sunt consilieri intimi
destăli Sale? Câtă umilire a poporului
în faptul acesta!

dar pierdut-am ori-ce legătură și cu cei-
factori politici din Monarhie. Anul de
rămas nepăsători la tot, ce se scrie
vorbește despre noi în presă și în cer-
politice determinatoare, doar prin presa
slăbită și ea în mijlocul apatiei gene-
persecuțiilor procurorilor, mai des-
câte ceva, despre ceea-ce de obicei
nici notă nu se lua.

de mirat că în astfel de împrejurări
putut acredita și validita păreri calum-
despre valoarea noastră, ca element po-
factor constitutiv al patriei și suntem
ori de prea slabi, pe cari, o politică
nu s'ar putea sprigini nici ea razim

subsidiar, ori în lumina veche a calumniilor
iredentiste? Meschinăriile s'au făcut mai ales
în aceste două direcțiuni. Nu pot să fie ni-
măru de vre-un folos, pentru-că sunt slabi.
Insuș politica lor de pasivitate e o mantă
cu care vor să-și ascundă slăbiciunea. Pe
de altă parte nu merită să fie ițăriți, căci
aceasta ar însemna a-i duce cu un pas mai
nainte spre visul lor: Daco-România. Acea-
sta descriere politică a trecut de convingere
în cercurile, unde în timpul din urmă pare
a se fi primit axioma că punctul de reazam
al dinastiei nu poate să fie altul decât Buda-
pesta și elementul Maghiar, care nu are alte
puncte de gravitare în jurul.

Că suntem slabi, aceasta nu le era greu
a o dovedi. În pasivitate cât am stat, am
dispărut cu desăvârșire de pe arena politicii,
n'am turburat circuitul nimăru, am dat răgaz
ca politica de stat să ne scoată din toate
pozițiile și să se provadă cu toate mijloa-
cele de putere pentru vremea, când ajungând
la recunoașterea politicii absurde ce urmă-
vom cerca să ne ridicăm iar capul. Așa
s'a și întâmplat. După letargia de trei de-
cenii, am intrat în alegeri și cu mari sfor-
tări abia am putut scoate opt deputați. Ne-a
indestulit pe noi și de sigur a fost frumos
rezultatul pentru noi, cari îl apreciem în lu-
mina nefastei situații ce ni-s'a creat, dar,
cum în politică rezultatele hotăresc, n'a fost
propriu de a schimba opiniunea acreditată
despre forțele noastre. Nici situația nefastă
artificială, nici sfârșirea intestină între frați,
nu sunt luate în nici o socoteală, aceasta
din urmă, ca un blăstăm al neamului no-
stru, nici nu poate fi luată.

Alegerile, în rezultatul lor privitor la
Români, au avut deci aerul a confirma afir-
mațiunile susținute de politica soviniștă. Și
avut-am noi pe cineva, care să fi justificat
rezultatul acesta, să fi arătat, că ce s'a în-
tâmplat este minune și tocmai din contră
desmintirea cea mai complectă a calumniilor
debitate în detrimentul nostru? Am văzut,
și în sfârșirea d'acum, la aparență extremă
a partidelor maghiare, înțelegerea lor solidară,
de a nu-l slobozi singur numai pe mandatarul
partidului naționalist, partid organizat în toată
regula, la Majestatea Sa, atunci, când toate
celelalte partide din Dietă au fost ascultate
și consultate prin șefii primiți în audiență.
Ce dovedește aceasta? Că vor să producă
pretutindeni impresia slăbiciunii noastre și
a forțelor lor, cari osîndesc la capitulare ori
ce împotrivire.

Manopera asta o au față de curte, ma-
nopera asta față de străinătate. Casul cu
«Contemporary Review» este foarte eclatant.
A usturat articolul d-lui Drăghicescu mai
ales pentru-că suna discordant cu fraza,
vulpoiului conte Apponyi că «pe popoarele
Ungariei, evoluțiunea unui progres secular,
le-a contopit într-o națiune omogenă de nouă-
sprezece milioane».

În numărul de ieri al ziarului «Buda-
pesti Hirlap» bine cunoscutul Jancsó Bene-
dek filozofeză despre noi astfel:

Politicianii naționaliști Români, în lupta
aceasta a Ungariei, pe care o duc pentru inde-
pendența-i cu Viena, nu pot fi primejdioși nici
odată. Nu pot fi primejdioși din două motive. În-
tâiu, pentru-că în Viena, pact serios nici în trecut
n'au legat, nici în viitor n'au intenția să lege cu
dînșii.!) A doua, pentru-că lipsește din dînșii

PLATA BINEFACERII.

Invățături morale — după Andersen.

Trig și vântul de mează-noapte suflă în-
br. În întunerecul nopții un călător obosit
așa mică a unei colibi; care se deschide
o femeie de statură mică.

— Ce voești, — îl întreabă — de așa târ-
li la ușe.

— Mă în lăuntru femeie bună, că nici
loc nu sunt primit. Așa de tare suflă
și sunt obosit.

— Intră dar în scutul săracilor, în numele lui
ezeu, deși nu umbli în loc bun, căci vezi
aceasta mică e rece și goală, ear copil
lămânzi.

— Călătorul intră. În lăuntru a aflat doi copii
la față; tremurând cereau dela mama
te.

— Dău-ne-ai pâne? întrebare pe călător.

— Dar adus — zice el — și eu sunt flămând.
— Te îi privia cu milă și plin de iubire,
călăză inima.

— Eată aci sâlia cea din urmă — zise
lor — și vouă și călătorului. Ear tu?
— Călătorul. Eu mă voi ruga și a-
mi va alunga foamea, zice ea. Toți la
apoi se rugară — călătorul, mama și
centru pânea de toate zilele. Mama lor
cu glas înalt; Tatăl nostru carele ești
ri, în numele Fiului tău celui sfânt, a
Christos, te rog ajută-mă. Domnul a
că ce vom cere în numele Lui, ni-se va
!

O liniște mare se făcu între ei, în ochii
călătorului apărură ceva ca și o rază dumneze-
iască. Mama și pruncii obosiți se culcară pe
așternutul lor, ear călătorului i-a rămas un un-
ghiut, unde să-și plece capul.

Noaptea, mama visează, că ar fi par'că
în cer. Totul era plăcut și frumos acolo. În-
naintea ei stătea Domnul Isus și zicea: Flă-
mând am fost și tu mi-ai dat să mănânc, setos
am fost și tu mi-ai stămpărat setea; răsplătă
dela Dumnezeu. Și binecuvântând-o Christos și
pe copii: femeia era liniștită și fericită.

Razele soarelui străbateau prin fereastra
colibei, ear femeia s'a deșteptat. Frecându-se
la ochi voi să caute după călător. Dar unde e?
A dispărut. Pe masă însă au lăsat o pungă
plină de bani pe care erau scrise următoarele
cuvinte:

„În cât ai făcut aceste unuia dintr'acești
mai mici frați ai mei, mie mi-ai făcut“.

Laudă, laudă Ție prea bunule Părinte! —
zicea plângând sârmana femeie.

Călătorul s'a dus mai departe. Era o noapte
friguroasă, ninge; călătorul se opri lângă un
palat. Sub poarta palatului se preumbia în sus
și în jos un păzitor învalit bine în vestmânt
călduros. Călătorul se apropie de el și-i ceru
adăpost ca să se scutească contra frigului în
cap de noapte.

— Ce-ți cade în minte! sbieră păzitorul.
Aici nu este loc pentru tine. Du-te în drumu-ți,
căci de nu, chiem jandarul. În clipa aceea pași
o doamnă pe poarta palatului.

Ce te sfădești? Întreabă ea — nu striga
așa; ori nu știi că copilul meu, acolo sus, zace
bolnav de moarte în pat? Mă iertați doamnă
— zice — dar eu numai datorința mi-o împli-
nesc. Omul acesta cere scut peste noapte!

Doamna privește călătorul, din ochii că-
ruia numai pace și iubire schintează.

— Ar fi păcat a nu-l adăposti în așa frig.
Să-l conduc în chilie din napol a îngrijito-
rului de curte și să aibă grijă de el să capete
supă caldă. Ai înțeles? Doamna cu pași repezi
se depărta pe trepte în sus la copilul ei bolnav.

Dumnezeu să-ți răsplătească! striga călă-
torul — mă voi ruga pentru micul bolnav!

Cam hodorosând păzitorul îl conduse pe
călător în chiliea lui, ear doamna se așeză lângă
patul copilului ei și se ruga ferbinte, în urmă
adormi. Și a visat, că Christos a stat lângă
patul bolnavului și ținea mânile deasupra frun-
tei copilului așa zicând: Vindecă-te! Ochii lui
Christos erau plini de aceeași pace și iubire,
ca și a călătorului!

Razele prime ale soarelui se strecurau prin
ferestrele mari ale palatului și mama auzi cu-
vintele acestea: „Călător am fost și tu mi-ai
dat mie adăpost; să fii binecuvântată!“

S'a trezit; și eată copilul zimbând o în-
timpină cu cuvintele: Mamă sunt sănătos! m'am
visat cu dulcele nostru Isus: El a fost aci și m'a
vindecat.

Mama grăbește la călător, voind a-l vedea,
dar călătorul dispăruse. Păzitorul zicea că nu
știe când și cum!

Trad. de: Iosif Vuculescu.

acea forță politică, care i-ar putea face în lupta aceasta primejdios. În Viena sunt în curat, că tocmai din punctul de vedere al unității Monarhiei, e primejdios „în partea răsăriteană a imperiului” a lua supremația politică din mâna Maghiarilor și a o pune în mâna Românilor. Asta o știe și cel mai miop politician al curții ori militar, că a ridica la autonomie în sensul politicii românești pe vechiul Ardeal și părțile învecinate și a organiza acolo românimea ca și națiune politică ar însemna pregătirea drumului de triumf al irendentel daco-române. Văzând aceasta împiedecă cel din Viena nu se încred — cu toate ofertele dese — în loialitatea politicii naționalității române.

Dar' chiar dacă Viena s'ar alia serios cu ei, pentru noi (Ungurii) n'ar fi tocmai așa mare pericol politic, cum cred ei. La ultimele alegeri au pășit în acțiune și întreprinderea s'a terminat cu o rușinoasă înfrângere, care a arătat, că pasivitatea de trei decenii nu a fost putere, ci slăbiciune politică. Politica românească a vegetat din slăbiciunea politicii și guvernul națiunii maghiare. Viața nu i-a dat-o o putere intrinsecă. N'are nici o șansă politica română, ca să ia cu succes lupta contra tendințelor naționale maghiare. Pentru rășușita unei lupte politice e necesar, ca poporul respectiv să aibă acea pătură a poporului, care cu tăria ei să sprijinească tendințele naționale și politice. Românimea din patrie n'are această pătură socială, n'are nici aristocrație, nici proprietari de pământ, nici burghezime. Se răspunde la asta: nu e încă, dar' cu ajutorul băncilor va fi... Continuă apoi, că așa ceva e imposibil: în câțiva ani e imposibil a crește falanga puternică.

Problema politicii viitoare românești e, a fixa, întâi de toate, aceasta valoare discutată a poporului nostru ca forță alcătuitoare de stat, a fixa-o exact, real și a restabili proporțiile denaturate în paguba noastră în atât de lung șir de ani.

Contele Tisza la Viena.

— Criza. —

— 11 Aprilie.

De ce și-a uitat coaliția.

Anume de Casa Magnaților. Acum, după-ce s'au apucat de discuțiunea Adresei, își aduc aminte că există și o Casă a Magnaților, care, nu se crede că va juca într-un ciur cu Zoltanul.

Și sunt îngrijorați șovinisti de soartea Adresei lor, când acea va ajunge în Casa magnaților.

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

Cerculul cultural „Vasile Conta” din Piatra Neamț;

Bibliotecii mănăstirii Sinaia;

Uniunii studenților universitari din București.

În schimb s'au trimis: Bibliotecii Universității din Cambridge și Societății Bolandistilor dela Bruxelles.

IV. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice.

Subvențiunea acordată de Stat anul trecut pentru aceste publicațiuni și cercetări istorice a fost întrebuițată aproape toată spre a se acoperi cheltuielile de tipar pentru ultimul volum publicat. Câte-va copii de documente au mai fost procurate din arhivele de stat din Danzig.

Dela ministerul Afacerilor străine s'au primit copii de pe 100 documente diplomatice din arhivele imperiale dela Viena din anul 1812 până la 1848.

Di Dr. Ioan Contacuzino a dăruit un volum manuscris rămas dela bunicul său General Nicolae Mavros, cuprinzând copii de documente diplomatice dintre 1819—1820, precum și scrisori originale de ale Cavalerului de Gentz; iar di I. Prodan, membru la înalta Curte de Casație ne-a dat trei scrisori de ale Cavalerului de Gentz către Mihail Suțu, Domnul Moldovei.

Starea publicațiunii Documente istorice Hurmuzachi este deci aceeași, ca în anul trecut și anume:

Tisza la Rege.

Contele Tisza, a plecat ieri la Viena, să refereze Majestății Sale despre situație.

Va fi primit — după-cum anunță o depeșă din Viena — în audiență azi la 10 ore.

Se crede că Tisza, ar avea și propuneri pozitive a face Majestății Sale, privitoare la criză. Aseară contele Tisza a consultat mult prealabil cu Goluchowsky.

Comisiunea de retorziune.

Săptămâna aceasta Dieta, dacă nu va interveni altceva, probabil se va ocupa numai de propunerea de retorziune a lui Eötvös Károly.

Eötvös își va motiva Joi propunerea și Vineri va fi și pusă la ordinea zilei.

Noul ministru-președinte.

În cercurile publice s'a răspândit vestea că contele Tisza va fi absolvat și înlocuit cu Hieronymi Károly ori Tallián Béla.

Nou plan.

S'a ivit un nou plan, de-ocamdata numai de valoare academică «privitor la deslegare». Un bărbat cu trecere să-și construiască un program și să provoace partidele să-l spriginească. Cam așa, cum a făcut Széll înainte cu câțiva ani; și dînsul a făcut apel la diferitele partide și fracțiuni. Programul acesta ar trebui să fie așa, ca să poată fi primit de o mare parte a coaliției, și de a partidului liberal și să-l accepte și Majestatea Sa.

PROBLEMA AUSTRIAC.

(Urmare).

Iar Impăratul nici el nu este în stare să imprime politicii o îndrumare spre federațiune. Întâi, el este azi un om prea bătrân pentru ca să i-se ceară să-și schimbe concepțiunile în care a fost crescut și cu care a domnit asupra împărăției sale mai bine de un veac.

Chiar dacă ar fi mai tânăr, Francisc Iosif n'ar fi omul dela care lumea ar putea să aștepte o hotărîre lămurită și energică. Bătrânul monarh a fost toată viața lui o admirabilă sintesă a mentalității austriace. El a fost în totdeauna omul cunecsiunilor smulse prea târziu ca să fie privite ca o adevărată soluție, și a rezistențelor prea slabe ca să dea reacțiunilor o putere și un prestigiu.

În această nehotărîtă atitudine rește lipsa ori căruia ideal, ca și palim, ori cărei mândrii ca și ori teres și fiecare austriac poate să restatea lui sufletească. Poate că a secretul popularității lui Francisc căruia domnie plină de nenorociri, rări și de scandaluri, numai popula putea să-i aducă. Dar dacă domnia cisc Iosif, a fost o nefericire pentru ea a fos de sigur o fericire pentru litățile din Austro-Ungaria. Cine aceste naționalități ar fi putut să rească așa de bine și mai ales să gatească, în atâta liniște, pentru o țională proprie, dacă în capul împărat fi fost un monarh care să urmărea politica reacționară ce ar fi dus la țțiuni violente, fie ca politica liberală ar fi dus la o federațiune.

Ma sunt și alte cauze, care federațiunii. Pe de-o parte sentimentale sunt așa de dezvoltate la ce compun monarhia Habsburgilor foarte indoeinic că ele se vor mult o federațiune, e mult mai probabil vor voi să se alipească populațiunea aceeași rassă. Iar acolo unde constituțională nu e încă destul de dezvoltată luminată pentru ca această alipire să dela sine și de bună-voe, de sigur va face cu forța, căci pentru multe desmembrarea Austriei și unirea lor din monarhia Habsburgilor este țintă și singura scăpare. Pe de alt unele popoare din monarhie și în Ungurit s'au obișnuit deja atât de independența lor, încât să nu se potă că vor consimți să se alipească pe același picior. Altele, care ori le țineau în stare de dependență inferioare lor. Mai puțin probabil ducă o luptă desperată și să pu toată existența lor națională, decât astfel puterea lor.

Dar mai este încă ceva. Au menținut atâta vreme, încât a da credința că se va menține întotdeauna desmembrarea ei este o utopie, fiind

30 volume de 2.754 coale tipărite, cuprinzând 17.518 documente din anii 1199—1849, dintre cari 2.717 din colecțiunea fondatorului Eudoxiu Hurmuzachi, și 14.801 adăuse de Academia.

Bogate culegeri de copii de documente relative la relațiile externe ale trecutului nostru stau în depozitele Academiei în așteptare să le vie rindul pentru a fi și ele tipărite, ca să arunce lumină tot mai puternică asupra celui mult frământat trecut al patriei noastre.

V. Biblioteca.

Biblioteca noastră, atât prin bogăția materialelor cât și prin organizarea ei a ajuns la o însemnată mare și este de folos netăgăduit, mai ales pentru cercetătorii limbii și istoriei noastre românești. Bunăvoința Guvernului pentru colecțiunile noastre s'a arătat și în anul trecut, asigurându-se și mai mult și mai bine ca până aci prosperarea lor prin votarea legii din 19 Martie 1904, prin care atelierele de arte grafice sunt obligate a trimite lucrările lor în câte două exemplare Bibliotecii Academiei și Bibliotecii centrale din Iași și în câte un exemplar Fundațiunii universitare „Carol I”.

Comisiunea permanentă a Bibliotecii va va arăta în obșnuitul ei raport mersul satisfăcător al acestor colecțiuni.

Numărul cetitorilor în sala cărților tipărite a fost în 1904 de 7558, cari au consultat 28.103 volume, cerute prin 8174 buletine. Osebit de aceasta s'au mai împrumutat acasă 749 volume la 52 persoane. Sala manuscriselor și documentelor a fost vizitată de 1274 cetitori, din cari 852 au consultat 3510 volume manuscrite, 297 au stu-

diat 9692 documente, iar 125 au cerut cărți vechi românești dintre 1508—1830.

Cele mai însemnate daruri făcute anulul pentru colecțiunile noastre sunt toarele:

Ministerul instrucțiunii publice a dăruit 10 volume manuscrite din Dicționarul român de Dr. G. A. Polizu (C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M).

Administrațiunea Casei Bisericii a dăruit ajutor silițelor Academiei de a procura pentru studii rămășițele neperdute ale cărțurilor române din trecut dăruind 10 volume vechi (în 307 volume) și 73 volume manuscrite slavone, grecești și românești din secolul XVIII.

Ministerul afacerilor străine a dăruit Academiei o prețioasă colecțiune de documente, medalii și stampe, rămasă de la General E. Pencovici, unul din cetelezi adunătorii de cărți și documente românești, din cari făcuse Academiei un dar pe când era în viață.

Colecțiunea de manuscrite, documente de valoare istorică, s'a mai îmbogățit următoarele daruri:

Di D. C. Sturdza-Scheianu ne-a dăruit 9 hărți geografice, o colecție de 101 și tipărituri din secolul XIX, 7 fotografii, 43 dosare și manuscrite, și o interesantă de peste 3000 scrisori și documente vechi din familia sa.

Colegul nostru di T. Maioreșcu a dăruit 10 volume manuscrite și 72 tipărituri din biblioteca părintelui său Ioan Maioreșcu.

ența ei era garantată prin înalte considerații de politică generală europeană. Astfel precum puterile europene erau grupate până acum și astfel cum puterile erau cârmuite, echilibrul european avea nevoie de Austria. Trebuia ca între imperiul Ottoman și Apusul de-o parte; între Rusia și Balcani pe de altă parte să existe un stat care prin întințarea lui și prin prestigiul său bine stabilit, să fie o pedecă pentru unul și o teamă pentru altul. Inșă cu cât înaintăm cu atât aceste condițiuni de înaltă politică pierd din valoarea lor. (Va urma).

Războiul ruso-japonez.

— 10 Aprilie.

Londra. Apariția flotei prime și a doua pe apele chineze arată, că *Rosdestvenski* e decis să înceapă marea luptă navală.

Nu se știe, unde e flota lui *Togo*; dar rapoarele de cercetași au telegrafat deja amiralului sosirea flotei ruse; iar *Togo* se prepară să împedecă esirea flotei ruse de lângă Vladivostoc.

Trecerea corăbiilor ruse pe lângă Singapore a fost ceva mare. În coloane, foarte multe au trecut. Mult public privea flota de la țărm.

Opinia foilor specialiste e, că *Rosdestvenski* are tunuri mai bune, decât ale lui *Togo*; iar corăbiile lui *Togo* sunt mai omogene, și mișcă cu mult mai mare ușeală; au mai mulți și ofițeri mai bine pregătiți. Disciplina la *Togo* lasă nimic de dorit; e oțelită în lupte, și face foarte mult la atacuri cu torpede. Cu alte vorbe *flota lui Togo e ca și cură de biruință*.

Câmpul de luptă.

Tokio. Un batalion rus de infanterie și o sotni de cavalerie a ocupat Cialuciu, la 100 de mile de Ciangciu; au fost însă din nou respinși. A doua zi 24 sotni cu mai multe tunuri au reînceput atacul, dar au fost silit să se retragă. Puterea principală a atacătorilor s'a arătat la Pamiensang. Japonezii au avut zece morți. Perderile Rușilor sunt 60 morți și răniți.

Principe prusac pe câmpul de război.

Berlin. Prințul prusac *Leopold* nu va călători pe câmpul de luptă; va merge numai în Marea Chinei, fiindcă ca să străbată la cartierul rus, ar trebui să treacă printre pozițiile Japonezilor, ceea-ce e curată imposibilitate.

Înaintea unei lupte navale.

Benang. Doauă vapoare sosite aici spun, că drumul de Malacca s'au văzut patru escadre ruse. S'au observat și niște încrucișătoare japoneze; se vede că au fost cercetași. E generală presupunerea, că *rendez-vous-ul celor două flote va avea pe apele chineze*.

London. Flota baltică unită a lui *Rosdestvenski* azi gata de luptă înainta pe apele chineze. Cu mare nerăbdare se așteaptă vestea despre ciocnirea celor două flote: *ultima luptă pentru stăpânirea mării*. De o săptămână se tot s vorbește, că *Rosdestvenski* a ajuns pe apele chineze, până când azi se dovedește că-l fapt. Nu se știe nimic din planurile lui *Togo*. S'a afirmat mai aceea, că vasele japoneze au fost temeinic reparate. Se mai spune, că el a trimis înainte mai multe încrucișătoare și torpede, ca să serve mișcările flotei ruse. E probabil, că *Togo* este deja pe apele chineze a sili la luptă pe *Rosdestvenski*, așa că suntem în ajunul celei mai mari lupte maritime.

Hongkong. În urma sosirii a 30 corăbiilor de război pe apele dintre Benang și Singapore flota japoneză de pe apele chineze se lasă pe mare. Înălțătorul *Sutley* azi sosește în Singapore, comandat de război Ocean și un alt încrucișător urmas.

— Știri din pagini străine. —

Planul lui Oyama. Data aceasta Oyama și-a tras tot folosul din biruința câștigată.

Urmărirea a încredințat-o lui Kuroki, zis și „Generalul înainte”. Dar, Rușii stricând podurile în urma lor, au reușit a înceteni urmărirea. Primejdia cea mare pentru Ruși nu e însă în atacurile asupra centrului armatei rusești, ci în înaintarea aripelor japoneze, de o parte și de alta. Din pricină, că Japonezii au superioritatea numerică, netăgăduită, Linevici nu poate să se gândească a ține piept unui atac serios. ci va trebui să se retragă neîncetat, din poziție în poziție.

Nu încapă îndoială, că Oyama vrea să ocupe Harbinul, care e o respântie de căl ferate, căci acolo se întâlnește linia Harbin-Mukden-Liaoiang-Inkon-Dalnyx, etc., cu cea dela Tsitsikar-Harbin-Vladivostoc. Prin reușita acestei ocupări, Rușii nu numai c'ar pierde o mulțime de provizii, muniții, etc., dar și comunicațiile cu Vladivostocul ar fi tăiate și cetatea aceasta condamnată ar cădea. Dacă se adevărește și vestea, că în baa Posiet în apropiere de Vladivostoc au debarcat două diviziuni japoneze și-ar fi creat o bază nouă de operații.

Din alte știri însă ar urma, că Oyama plănuiește mai mult ceva: vrea să rupă comunicațiile dintre armata din Mandșuria și Rusia. S'voinul că Nogi înaintază prin Mongolia spre Tsitsikar, se tot întărește. Dacă reușește operația, soarta armatei rusești ritră de la proviziile ce mai are la îndemână. Singura scăpare, de o cam dată, pentru Ruși, ar fi să se retragă la Vladivostoc; dar și această cale le-ar fi închisă, dacă e adevărat, că o ermată japoneză a debarcat la Posietbai.

Nu încapă vorbă că Linevici nu poate să se sprijine pe ajutoari din Rusia. Până ce va putea să-l fie de ajutor armata cea nouă de 500.000 de oameni, ce Rusia a hotărât a mobiliza și trimite lui Linevici, vor trece multe luni, va sosi și iarnă. Oyama înaintază mereu, dar la amândouă aripele armate întregi, nu coloane, — caută să întoarne aripele armatei rusești. Totdeodată Oyama dă măsurile cele mai mari pentru a nu fi expus la vre-o lovitură din coastă sau la vre-o întoarcere. Oyama își așează trupele, cu frontul spre dușman și le sprijinește cufingiri unele pe altele. Face aceleași mișcări, pe cari le-a făcut când cu înaintarea lui Nogi și Oku spre Nord, în timpul bătăliei dela Mukden. Când Nogi înaintase mai sus de Mukden, au început a înainta și celelalte oști, așa că Rușii n'au mai putut să-l ție piept unde-va și s'au retras, după ce slăbându-și centrul ca să întărească aripile, Japonezii le-au rupt centrul cu desăvârșire.

Apoi, în vreme ce Nogi înaintază la Apus, se mai pare, că în spre Kirin înaintază Kamimura. De o camdată acest pericol e cel mai mare pentru Ruși.

Regele Carol

despre evenimentele mondiale.

Ziarul „Neue Freie Presse” publică în Nr. dela 5 Aprilie st. n următorul articol: „König Carol von Rumänien über die Weltereignisse” și pe care-l traducem textual.

Doi jurnaliști vienezi, editorul „Revistei politice și economice”, Corneliu Engel, și redactorul Iohan Lichtenstadt, sosiți de cât-va timp la București, au fost primiți în o audiență mai lungă la regele Carol.

Domnii publiciști au fost invitați să se prezente la orele 6 seara și audiența a durat până la 9 jumătate în splendida sală de lectură a palatului regal.

Conversațiunea a început cu chestiunile balcanice. Regele Carol s'a declarat de tot optimist în privința menținerii păcii în Orientul balcanic. Tot recunoscând serioșitatea situațiunii în Macedonia, M. S. fu de părere, că în anul acesta pacea nu se va turbura. Regele pune temeinic pe înțelepciunea principelui Ferdinand al Bulgariei, pentru-că el s'a afirmat, ca un regent circumspect și va feri Bulgaria, ca să fie tîrîtă într'un război. Poate că va reuși să prevină izbucnirea unui război chiar și pentru anul viitor. În tot cazul România are un interes, ca să nu ajungă lucrurile la război. Marile Puteri se nuzesc să îmbunătățească soarta populațiunii din provinciile Turciei europene, și România urmărește cu cel mai viu interes această nuzință din punctul de vedere al numeroaselor populațiuni române. Deși ea e deosebită prin limbă, religieune, și naționalitate, la care ține mult populațiunea românească, totuși ea e credincios devotată Sultanului.

Aceasta o știe Sultanul, și i-a făcut concesiuni.

Afară de aceasta reprezentanții marilor puteri în unanimitate au sprijinit postulatele acestei populațiuni.

După aceasta Regele Carol a menționat cu o deosebită insistență bună voința contelui Goluchowski și a baronului Calice.

În urmă, Regele aduse conversațiunea asupra stării lucrurilor din Austro-Ungaria, și se exprimă în termenii cel mai aleși manifestându-și venerațiunea și simpatia adinc sufletescă, cu privire la împărat. Regele Carol cunoaște în toate detaliile ei situațiunea și urmărește cu o încordată atențiune fie-care fasă a negocierilor, ce sunt în curs. Speră însă, că în cele de pe urmă tot se va rezolva criza, cu bine.

Venind vorba despre ultimele știri de pe câmpul de război din Mandșuria. Regele e de opinie, că modul actual de război al Rușilor foarte puțin se deosebește de tactica din 1877. Kuropatkin e un strateg al defensivei.

În război, nu e atât de desavantajos d'a fi în ofensivă, cât în defensivă. Regele, după ce a observat mișcările trupelor ruso-japoneze în jurul Mukdenului, după situațiunea trupelor beligerante, consemnate, p'o hartă foarte întinsă de însuși, a prevăzut, cu opt zile înainte dezastrul bătăliei dela Mukden pentru Ruși. Cartierul principal al rușilor nu păru a fi fost bine instruit asupra mișcărilor ofensive ale japoneșilor. Probă e, că unii atașai militari străini, informându-se precis acum câteva săptămâni, dacă pot să părăsească, fără nici o grije, cu concediu posturile lor, li-s'a spus, că pot să se ducă unde vor, căci abia în câteva săptămâni se va da bătălia generală. Evenimentele a luat însă o altă întorsătură.

Țifrele publicate acum de curând asupra stării armatei ruse dovedesc d'o parte, că din trupele rusești un mare procent din ce se arătase, nu era trimis pe câmpul de război: și că, de altă parte forțele efective erau inferioare numărului, ce se indicase.

Astfel, că odată neexactitatea era în plus apoi în minus.

Despre eroismul soldaților ruși, Regele s'a exprimat în termenii cel mai călduroși. Tot asemenea s'a exprimat, M. S. și în privința împăratului Nicolae, ale cărui calități nobile le-a lăudat.

Cât despre greaua încercare economică, prin care trecu România în urma secetei din anul trecut, Regele vorbi cu multă durere de inimă. Țara putu să se ridice cu propriile sale forțe. Situațiunea fusese grea de tot. Țăranilor le lipsea nu numai cerealele de sămânță, ci și mijloacele de traiu; Statul a sărit în ajutorul lor. Sute de mii au fost ajutați din resursele Statului. În privința aceasta România e un exemplu în lume. Sistemul de economie, ce și-a impus guvernul român ca o datorie de când cu criza economică din 1899, s'a adevărit ca bun, și a oferit statului mijlocul să scape talpa țării din o mare primejdie. Paralel s'au dezvoltat, sub protecțiunea Regelui și spre binele țării, și băncile populare. Deja până acum sunt peste 800 de bănci, și prin mijlocirea lor s'a împărțit ajutoarele de hrană, și tot prin ajutorul lor se va opera restituirea ajutoarelor distribuite țăranimii lipsite. Dacă recoltele vor fi bune, atunci în trei ani toate avansele vor fi plătite. Micile pierderi, la care s'ar putea aștepta România agricolă, nu numără. Băncile populare sunt un progres față cu băncile Raffaisen, și Regele e încântat, că a sprijinit introducerea lor.

Țara românească e o țară foarte bogată; recoltele ajung câte odată la dublu peste cele normale. Pe unele proprietăți se face agricultură intensivă.

După aceste Regele aduse vorba asupra diferitelor mijloace d'a putea sălta agricultura, și adăoga că, anul trecut, n'ar fi putut scăpa țara de calamitatea secetei, prin nici un sistem de irigațiuni, de oare-ce secasera chiar și izvoarele. Apoi Regele adăoga, că industria petrolului, ce se dezvoltă din ce în ce tot mai mult, compensează, cel puțin în parte, relele recolte.

Venitul a fost anul trecut de 200 de milioane, din care 80 de mil. se datoresc exportului petrolului. Actualmente se studiază și cestiunea păturilor de rezervă; nu s'a decis, ce sistem se va perdes din vedere.

În urmă Regele trecu la Liga agrară a Europei centrale și observă, că Rusia nu se poate lăsa d'o parte.

În privința acestui Ligă agrare, Regele e în corespondență cu profesorul Dr. Iulius Wolf și

afă c'o deosebită plăcere, că s'a înființat la Viena o secțiune a Ligei agrare europene centrale, care poate fi sigură de toate simpatiile sale. Pe câtă vreme Americanii zic, că America să fie a Americanilor, să fie și Europa a Europeanilor!

În decursul audienței a venit vorba și asupra chestiunii ovreilor. Regele afirmă, că chestia ovreiască nu e nici religioasă, nici măcar de rasă, ci exclusiv economică.

Situațiunea ovreilor din alte State vecine influențează pe aceia a celor din România.

Cu timpul ameliorările începute în chestiunea aceasta, vor continua.

La sfârșitul audienței, Regele a revenit la chestia Macedoniei. Pentru menținerea ordinii și a păcii trebuie sporit numărul ofițerilor europeni în mod considerabil. Trupele să se recruteze din proporțiunea indigenă. Regele ar dori, ca din trupele acelea să facă parte și Cuțovlahii. Aceștia se vor dovedi harnici. Pentru restabilirea ordinii, în momentele de față, n'ar fi tocmai potrivită o autonomie a Macedoniei, și nici pentru stabilirea păcii. Regele insistă apoi asupra deosebitei influențe a Rusiei atât în Turcia, cât și în Bulgaria. Această influență nu se poate paraliza.

E în interesul Europei, ca Rusia să își mențină situațiunea sa în concertul european. Echilibrul politic al Europei are trebuință de puterea de mare stat a Rusiei. În special Bulgaria se conduce de ochii Rusiei.

Când Rusia nu e pentru o acțiune războinică în peninsula balcanică, Bulgaria nu va întreprinde nimic pe propria sa răspundere! Se poate urmări, d'aproape, în ce conexiune stau mișcările handelor bulgărești, în Macedonia, cu evenimentele din Extremul-Orient. După fiecare tristă știre bandele devin mai îndrăznețe. Regele se întemeiază însă pe deșteptăciunea (Klugheit) — mai sus Regele se întemeiază pe înțelepciunea (Weisheit) a Regentului bulgar care e einsichtsvoll! adică circumspect.

De altmintearea prințul Ferdinand a dovedit că e un regent înțelept făcând vizitele știute unor Curți europene.

Înainte d'a concedia pe cei doi jurnaliști vienezi, Regele se întreține cu dînșii de chestiuni locale privitoare la Abbazia și Gastein, mai ales de Gastein, unde M. S. face promenadele sale pe jos obișnuite.

Dar', Regele Carol nu se putu separa de confrății noștri vienezi, fără a nu se interesa, din nou, de împăratul Francisc-Iosif, a cărui agerime de minte și înaltă înțelepciune se probează în cele mai grele împrejurări.

DIN ROMANIA.

Dela Academie.

Comunicarea d-lui Hepites. De vre-o șapte, opt ani încoace, spune dl Hepites, s'a răspândit în Europa credința, că se pot împrăști norii de grindină prin bombardare cu tunurile. Înainte de a deveni chestia aceasta o preocupare a oamenilor de știință, deja exista de multă vreme în popor credința, că norii de grindină se risipesc la sunetul clopotelor, pe cari și astăzi le trag țărani prin satele din Germania și Austro-Ungaria și după cum se știe și prin Moldova, când bate grindina sămănăturile pe câmp. Din vremurile cele mai vechi popoarele și-au format diferite credințe asupra acestei calamități agricole și-au căutat în diverse chipuri să-și scape ogoarele. Credința generală în popor e și astăzi, că se sperie norii vrăjmași prin sgomot de pușcă s'au prin sunetul clopotului. E o credință copilărească aceasta, căreia însă oamenii de știință au încercat să-i dea oareșicare bază științifică. Și s'au găsit speculanți, cari să-și tragă foloase pe urma acestor credințe mai mult s'au mai puțin întemeiate. Așa s'au fabricat tunuri anume pentru spargerea norilor, înființându-se stațiuni de bombardare în puncte, unde se abătea de obicei grindina. Spre desfacerea acestor tunuri fabricate s'a făcut propagandă în favoarea bombardării norilor în toată Europa. S'au ținut și congrese în scopul acesta; la Casele în 1899, la Padova în 1900, la Lyon în 1901 și la Graz în 1902. Con-

gresele au însărcinat comisiuni cu cercetarea rezultatelor, cari au depus la început rapoarte a priori favorabile înmulțirii stațiunilor de bombardare, dând și explicațiuni, ca tunurile să bată tot odată, și în toate stațiunile, la momentul indicat de meteorologi. Rezultatele obținute totuși în urmă n'au fost satisfăcătoare, astfel că în congresele dela Lyon și Graz s'au produs divergențe de opinii, majoritatea oamenilor de știință, fiind incredințată, că chestiunea bombardării norilor de grindină, trebuie să dea faliment.

S'a emis părerea, că înainte de a combate pe un dușman atât de înverșunat, trebuie să-l cunoaștem în amănunțite mai întâi condițiile, în cari ni-se prezintă.

Trebuie să răspundem la întrebările: Cum să producă acest fenomen atmosferic? La cari înălțimi? Prin ce schimbare a straturilor de aer.

Răspunsurile celor mai însemnați bărbați de știință au fost până acum hotărât contra credinței, de a se putea sparge norii prin bombardare.

Din contră în America se face aceste exerciții pentru adunarea norilor de ploaie; două lucruri contrazicătoare. D. Hepites dă sfat agricultorilor noștri să-și asigure sămănăturile, singurul mijloc de scăpare.

Comunicarea d-lui Tocilescu. Dl Tocilescu a vorbit de: Limes scythicus și opera de romanizare la Dunărea de jos. Într-o cuvântare de înalt și cald patriotism d-a să fixat atențiunea membrilor Academiei asupra epocii glorioase romane, când se așezau limitele imperiului lumii spre a ține la distanță hordele cutropitorilor barbari.

Romanii, zice d-a, n'au căutat să cucerească pământ, politica lor a fost să civilizeze lumea barbară. Prin puterea lor de a îmblânzi popoarele nestatornice, lacome după prăzi, Romanii au dominat lumea. În ori-ce parte își așezau stăpânirea, ei întemeiau sate și orașe comerț și industrie. Pretutindeni pe urma lor reînvia bunăstarea și fericirea. Ei n'au purtat războiu decât atunci, când barbarii le prădau țara, nimicind progresul. Pentru păzirea hotarelor imperiului Traian a colonizat cu Romani marginile mai expuse cotropirilor. Iar partea cea mai amenințată de barbari erau gurile Dunării.

Pe aci se strecurau năvalnice toate semințiile sălbătice dinspre ținuturile întunecoase ale Asiei. Aci trebuiau să păzească sentinelele neadormite romane, ca țara română să nu fie călcată. Dunărea nu era un hotar destul de apărător, trebuiau zidite cetăți și tunuri, șanțuri și valuri. Dobrogea e plină de astfel de lucrări apărătoare; tot astfel Moldova și ambele maluri ale Dunării. Dl Tocilescu ne face apoi o interesantă nomenclatură de caste romane, care toate dovedesc silința Romanilor de a eterniza opera lor civilizatoare. Puterea de romanizare a strămoșilor noștri a făcut să nu piară urma dominațiunii lor la gurile Dunării. Popoarele, cari au urmat numai politică de jaf și cucerire, s'au stins fără urmă, pe când pe urma Romanilor au rămas puterile civilizatoare latine: Italienii, Francezii, Spaniolii, Portugezii și Românii.

Dl Tocilescu încheie frumoasa sa cuvântare cu speranța, că Românii vor ști să ducă mai departe opera de civilizație a strămoșilor, puși aci la gurile Dunării, să păzească hotarele de incursiunile barbare.

Pământul pe care-l călcăm, e plin de urme, rămășițe din acel trecut glorios de acum 2000 de ani; să-l cercetăm de aproape, să reînviem memoria străbunilor de pe inscripțiunile pietrelor rămase ca martore acelor timpuri îndepărtate să petrecem cu înțelea gândul distanța vremii și să continuăm a fi vrednicii fi ai Romei eterne.

Dela societatea pentru fond de teatru român.

Ședința comitetului Societății pentru fond de teatru român din 14/27 Martie s'a ținut sub prezidiul dlui președinte Iosif Vulcan.

După terminarea agendelor formale s'a intrat în discutarea chestiunilor din programa ședinței.

S'a citit raportul dlui A. Bena, student la Academia imper. de muzică din Berlin, care fusese însărcinat de comitet cu studiarea sistemelor fonografe și a chestiunii: dacă se poate face trebuință, în sens practic, de acest mijloc științei tehnice moderne, întru colecționarea tecelor populare? Afacerea aceasta fu dată comitetului spre studiere de adunarea generală Brad, la propunerea dlui Dr. Braniște.

În legătură cu raportul dlui Bena s'a apoi cererea dlui Dr. Ios. Popovici, pentru ajutor anual de 2000 cor. întru realizarea s'ui: întemeierea unui laboratoriu, în Budapesta, pentru de a studia cu ajutorul fonografului lectele limbii românești, în vederea creării zeului limbii românești. Dl Dr. Popovici în planul său și o secțiune fonografică, pentru fixarea și a cântecelor rostite și cântate, ca prindă cadența accentului, farmecul melodiei, secretul ritmului, și de aceea cere și sprijinul societății pentru fond de teatru, pe care tot o preocupă problema aceasta. Comitetul i-a dat portul dlui Bena, raport, ce dă informații și convingătoare, la cunoștință și decide a publica în organul Societății în „Familia”. Cu vire la cererea dlui Dr. Popovici, comitetul declară în principiu dispus a o sprijini, apăsându-l laudabile puse întru realizarea unui mare. Rezolvarea cererii s'a amân timer până la altă ocaziune însărcinând comitetul pe dl Bena să studie situația financiară, luând cu dăruire în vedere „dispozițiile finale” ale planului de acțiune, care mărginesc cadrele speselor timp de 10 ani.

Comitetul central al Asociațiunii: a. trimițând comitetului pentru votarea sumei de 2000 cor., pentru instalarea unei scene în sala fetei a muzeului național, arată, că a înscris Societatea pentru fond de teatru român în șirul membrilor fondatori ai muzeului național; b. confirmă termenul fixat pentru ținerea adunării anuale a societății în șirul festivităților, ce se vor ține în Sibiu, din incidentul inaugurării muzeului anume 27 și 28 August n.; c. invită comitetul de a participa cu produsele Societății la expoziție; cere propuneri cu privire la reprezentările teatrale prevăzute în programă, resp. să se pregătească și aranjeze de comitetul societății. Comitetul ia cele cuprinse în punctele a și b la cunoștință. Pentru pregătirea unui program conform căruia să se participe la expoziție, comitetul însărcinează biroul. Afacerea aranjării reprezentațiilor teatrale luate în programă pentru de serbătoare dela inaugurarea muzeului național, o lasă comitetului Asociațiunii. de ocazie rezolvarea ei o pot îndeplini mai cu succes comitetele aranjatoare locale, cari sunt în număr de 10. Comitetul a cunoaște împrejurările și a fi la dispoziție.

O soră a fericitului artist român, Ciprian Porumbesc, se adresase încă la ședința anterioară cu propunerea ca Societatea să cumpere opera needitată „Craiu nou” cerând 1000 și 100 exemplare tipărite, comitetul a resp. că de și datorința stă pe o linie mai departe a problemei, ce-i incumbă acum Societatea admite totuși a o îndeplini, în vederea asigurării manuscrisului, dacă se face un ofert mai mic. De tipărit nu poate fi vorba, fiind că se respoese prea mari, fără prospecte de a se realiza. În ședința aceasta s'a dat un nou ofert. Comitetul oferă pentru acel manuscript 500 cor. și se dă și dreptul de reprezentare.

Isprăvindu-se blanchetele de diplome pentru membrii fondatori ai Societății, comitetul adresase încă astă toamnă către institutul de grafică „Minerva” din București, pentru a fi găti nouă formulare în baza artei grafice de la Institutul Minerva n'a putut executa această comandă. Comitetul a decis a se adresa către atelierul celebru dl Smilgelschi, cu rugarea, ca să pregătească o schiță, ce se va executa apoi la tipografia „A. Mureșan” în Brașov care a luat și tipărirea anuarelor de până acum. În rânduri din urmă, spre cea mai deplină satisfacție.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stote pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — *Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.*

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserică. (PÉCS) Király u.

SPECIALITATE de STOFE ENGL. COLORATE PENTRU VESTIMENTE

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Aprilie 1905.

— **11 Aprilie n.** În ziua aceasta a sfârșit regile din 1848 regele Francisc Iosif. Ungurii consideră însă de ziua proclamării drepturilor omului în Ungaria, 15 Martie. De oare-ce 15 Martie miroasă însă a răscoală, Bábfy Dezső, a dus ordin, ca oficios să se serbeze 11 Aprilie. Ungurii fac însă mai bine: le serbează pe amândouă, adică sarbează pe una, țin pe cealaltă: și mai bine douăzile de sărbători, decât una?

Amintirea zilei de 11 Aprilie, care se serbează prin toate școlile, s'a serbat și la seminarul teol-pedagogic român din loc. Discursul festiv l'a rostit di prof. Dr. Suciu.

— **Fișpanul Bihorului își ia catrafusele.** Pe peste multă vreme cu mari părerii de rău a părăsit fișpanul Dr. Lid. Böethy postul său: a schimbat doar sistemul. Fi-va oare mai bun sistemul nou și lua-va în considerare, că în un omitat așa de românesc trebuie să fie român fișpanul? Ear d lui Böethy îi zicem: cale bună.

— **Moartea lui Dionis Cimponeriu.** Ni-se știe din Sarajevo: Directorul de telegraf militar și căp. D. Cimponeriu în 26 Martie noaptea la două ore și-a dat sufletul în mâinile Creatorului. El a fost membru stimat și iubit al societății din Sarajevo: a atare moartea lui lasă adînci regrete. El a fost decorat cu mai multe ordine. În 1862 și-a început cariera, ca ofician al poștei ces. și reg.; în urma calităților lui distinse a avansat iute; ca telegrafist a luat parte la expediția din 1866 în armata de nord.

Fie-l țărina ușoară!

— **Epilogul demonstrației din Oradea.** S'a dus pe tapet, vezi doamne, în „Biharmegyei kaszinó“, că studentii români să nu mai fie priștiți în casină. Comitetul nu știa să fi hotărât încă în chestie; dar, dacă așa e vorba: studenții români n'are de ce să le pară rău.

— **Necroloage.** Cu inima întristată aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, pretinilor și cunoscuților încetarea din viață a neuitatei noastre mame, soacră, soră, bunică și străbunică vâd. Persida Morariu nasc. Luțial, care după lungi suferințe împărtășită fiind cu sfînta cuminecătură și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 11 Aprilie d. a. la 6 oare în etate de 70 ani.

Rămășițele pămîntestii se vor depune pentru vecie în 10 Aprilie n. d. a. la 9 oare. Fier țărana ușoară.

— **Poșta de azi ne-a adus o veste tristă;** un simpatic membru al societății noastre s'a stins în floarea vieții. Moartea lui lasă regret general.

Familia decedatului dă de știre cunoscuților și prietenilor următorul anunț funebru:

Subscriși în numele lor și a număroșilor consăngenți, amici și cunoscuți, cu nespuse dureri anunță că:

Dr. Eugen Șimonca,

candidat de avocat, în etate de 29 ani, după un morb lung și greu, dar suferit cu creștinăască paciință, după-ce a fost împărtășit cu Sacraminte ale muribunzilor la 9 April st. și-a dat blîndul suflet Creatorului său, ear sămintele neuitatului defunct se vor astruca după rîitul bisericeii gr. cat. la 11 April st. n. ore p. m. în cîmîterul gr. cat. din Drăgești.

Drăgești, 9 April 1905.

În veci amintirea lui!

Roza Șimonca măritată Mircea, Gligoriu Șimonca, Letiția Șimonca m. Papp, Augustin Șimonca, ca frați și surori. Alexandru Mircea, Iar, Ioan Papp, preot, Lucretia Papp măritată Șimonca ca cumnați.

Primească întristata familie sincerele noastre condolențe!

— **Parlament în Filipine.** Anul viitor, conform planurilor celor noul ale lui Roosevelt, în-lelor Filipine li-se va acorda o largă autonomie și vor dispune d'o cameră proprie de deputați. Dreptul de „Veto“ îl va avea guvernorul general.

Alegerile parlamentare se vor face în 1907, parlamentul se va deschide în 1908.

— **Corupția rusă.** *Novoje Vremja* scrie: În zilele trecute au sosit câte-va butoaie de

vin din Grecia pentru armata rusă. Abia a sosit cadoul la gară. I-au și dus să-l vînda și când un brutar a cumpărat unul din ele, a putut citi inscripția, ce era pe fundul butoiului: *Oficerilor viteji ai Rusiei — recunoscătoarea Greciei.*

— Nu mai puțin interesant e faptul, ce-l comunică un editor de cărți. Dintr'o carte, dăruise două sute de bucăți armatei ruse de pe câmpul de resbel: când colo, ce să vezi: în piață se vindeau cărțile cu 10 copeici, pe când adevăratul pret era o rublă și jumătate.

— **Rară pinacotecă.** De bună seamă cel mai imponent spital e *Ospedale Maggiore* din Milano; e vechiu, din secolul al XVI. cu fontispiciu renesanșial din veacul, ce am spus. E obicei vechi în Italia, că 'n fiecare spital găsești busturile, or statuile fondatorilor, așa că ori-ce spital italian mai vechi e un adevărat muzeu. Muzee sunt tot deodată spitalele publice din Milano, Ferrara, Padua.

Se vede, că Italia trăiește o epocă fericită pe terenul, de care e vorba. Donatorii sunt acolo la ordineca zilei. Milanezii au hotărît adică să se fotografieze, iar fotografiile celor noi cinci sprezece donatori să fie espuse în spital. Suma fundațiilor acestora ajunge opt sute de mii de lire, ceea, ce zău, nu-i lucru comun. Intre bine-făcători sunt bărbați, femei, conți, industriași, funcționari; iar cei ce au donat câte o mie de lire sunt foarte mulți.

— **Morbul ambasadorului rusesc din Peking.** După informații din Petersburg se știe, că ambasadorul rus din Peking Lessar a căzut în un morb foarte primejdios. Și-a pierdut chiar și conștiința.

— **Universitatea din Dobrița.** Orașul Mezőtur a votat 200.000 coroane pentru înființarea universității din Dobrița și pentru aranjarea unei catedre.

— **Fata generalului rus.** Teresia H. fată de 22 de ani a unui general rus, când călătoria către Cărnă după Cracovia a observat, că cu-fărul de mână i-a dispărut. Fata a bănuț cu fur-tul pe doi tineri, ce erau cu ea în același cupeu ear după ce s'a cercetat bagagiul acelor tineri și nu s'a aflat nimic, flota a început să devie în-furiată. A intervenit poliția, călăuzii... destul că s'a aflat tașca în un loc, unde o uitase fata. Ea și-a cerut iertare dela cei doi tineri.

— **Declarația reginei englese.** Se telegra-fează dig Paris: Regina englesă Alexandra a spus unul corespondent: Menirea reginei e ca ți-nându-se departe de politică, să cerceteze micșora miseria generală. Voi bărbații vreți război; noi, femeile, dorim pacea, Rege drept m'a crescut; de aceea cu frică mă îngrozesc de război. Teama mea continuă e că materialul aprinzibil să nu pună în flăcări întreagă lumea.

— **Repausul dominical al crîșmelor.** Societatea regnicolară de agronomie a cerut dela guvern, ca să orînduiască repaus dominical obli-toriu pentru crîșme și rachierii așa ca 'n com-mune ca o populație sub 3000 de suflete în zilele de Duminecă și sărbătorii să fie deschise crîșmele numai după amiază dela 4 până la 9 ceasuri. După-cum se vede prea mare merit n'are cererea în sine, fiind-că de fapt în lupta antialcoolică, ce se urmează, n'are nici o im-portanță. În Anglia peste tot sunt închise crîș-mele în acele zile. Ar trebui să se lucreze deci și la noi pe alt teren și altcum.

— **Vifore cu zăpadă în Germania.** Tele-grame din Germania, în deosebi din Germania mijlocie anunță, că acolo-s înfricoșate vifore acom-paniate de ninsoare. Până acum după datele oficioase nouă oameni și-au pierdut viața.

— **Concurentul.** În fine are și Vilhelm II concurent și încă concurent puternic, căci el este președinte Statelor-Unite, Roosevelt. Zi de zi știu să scrie ziarele ceva extravagant despre el. În fine va deveni gelos Vilhelm II.

Se răspîndise mai zilele trecute vestea, că Roosevelt va petrece vara în singurătate. Des-pre asta au scris multe lucruri humoristice zia-rele. Cu alte cuvinte Roosevelt a fost la ordineca zilei. Au scris apoi, că 'naintea trenului lui Roosevelt s'a aflat dinamită — noroc, că s'a delăturat la vreme. Bine e cel puțin, că în alb îmbrăcatele fete, cari l'au primit pe președinte, n'au răsfirat înaintea lui bombe în loc de flori.

Și-acum președintele e la vînațoare. Dar el înștiințează pe locuitorii casei albe (parla-mentul american) despre isprăvuri prin tele-grafia fără sîrmă. S'apoi să nu fie gelos Vilhelm II, când ziarele scriu atât de mult despre fap-tele lui Roosevelt!

— **Gluma de April a lui Mork Twain.** Aprilie e luna prostiilor. Dar „cine sapă groapa altuia, însuși cade 'n trînsa“. Twain ar-unțase prin ziare, că i-a perit pisica neagră. Cel ce o va găsi, va primi bogată răsplată. Zis și făcut.

De dimineată până sara veni'au oameni cu câte-o pisică neagră subsuoară; în zadar le spuneau servitoarele, că pisica cu pricina a fost ascunsă în podul casei. — Twain de bună seamă altădată nu va mai face o așa glumă.

— **Formulele salutarilor.** În Orient Arabul zice: „Să-ți fie dimineata frumoasă!“.

Dumnezeu să-ți acorde favorurile sale! zice Otomanul cu gravitate.

Persanul pronunță o salutare de acest fel: „Umbra ta să nu seadă nici odată!“.

Egiptenii: „Cum merge transpirația? Asuzi sănătos?“.

Chinezii: „Ai mâncat orezul? Stomacul func-tionează bine?... E în bună ordine?“.

Vechii Greci aveau inima veselă: „Bucură-te“, ziceau ei.

Grecii moderni, oameni de afaceri se salută zicînd! „Ce faci?“, adică cum merg afacerile.

Romanii primitivi se salutau: „Vale! Salve!“, adică „Fii sănătos, fii tare!“.

Romanii decadentei se tratau întîlnindu-se: „Dulcissime rerum!“ O cel mai dulce dintre lu-cruri!

În Italia se zice: „Cum mergi?“

În Spania: „Cum o duci?“

În Germania: „Cum te afli?“

În Anglia: „Cum faci să meargă?“

În România: „Bună ziua“, „Bună vremea“ și răspunsurile caracteristice: „Bună să-ți fie ini-ma“ sau „Să fi sănătos“.

— **Căsătoria moștenitorului de tron al Germaniei.** Se telegrafează din Berlin, că s'a fixat definitiv terminul căsătoriei moștenitorului presumptiv al Germaniei pe 6 Iunie. Mi-easa, principesa Cecilia va sosi în 4 la Berlin, unde va fi primită în adevărat triumf.

— **Alt advocat dispărut.** E poate al treilea caz, în vremea din urmă. Sunt așa de mulți în Budapesta și totți învățați la trai ușor și bun. Veniturile însă sunt puține și vor fi tot mai puțin în măsura ce le crește numărul. În cercurile advo-cațiale a făcut senzație dispariția advocatului Dr Erdős Kálmán, care de 4 zile nu se știe unde s'află. Si-a închis locuința și pe ușa cancelariei a pu un afiș prin care își roagă clienții să s'adreseze în toate afacerile la advocatul Dosa Ferencz. Poliția-l curentează pe nefericitul advocat, pîn-acum însă fără rezultat.

— **Colonel sinucigaș.** Colonelul penzionat Adolf Bromberg, în Panciova s'a sinucis Joi di cauza unei boli incurabile. El era de 74 de an.

— **La telefon.** În ziarele americane se poa-leti următoarea dramă: Tinărul ofician de banc Treves s'a îndrăgostit de fata șefului său, ca fată încă trăda aceleași sentimente. Bancheru un milionar foarte bogat firește ar fi vrut, ca i-aibă iarăși un ginere de aceeași teapă, adică foar bogat și i-a și spus, că fiul fabricantului Kranz e alesul mire. Tinărul Krantz s'a învîrtit m pe lângă frumoasa fată, dar nici decum n'a reuș să-i placă gingașei Elly. Era aproape ziua fida-țării; de aceea fata sili pe Treves să se declare înaintea tatălui ei. Faptul a fost, dar John Strux a respins cererea înflăcăratului amoretz. În ziua premergătoare fidațării după dejun, când era la masă întreagă familia bancherului, sună telefonul.

— Cine vorbește? — întreabă Strux.

— Treves — fu răspunsul

— Ce vrei?

— Imi repet cererea. Indrăsnesc să cer mîna fetel d-tale.

— Eu din nou îți deneg cererea.

— Asta vă e ultimul cuvînt?

— Ultimul.

Pocnet s'a auzit la telefon, ca de pistol. Strux bînuind ceva rău cu trăsura a mers la bancă. La telefon Treves era culcat la pămînt fără sim-țiri, plin de sînge. L'au dus în spital. Frumoasa Elly, când a aflat, ce s'a întîmplat, contra voinții părinților săi s'a pus să vegheze la capul bolna-vului. Trei zile a zăcut fără simțire tinărul, când în fine deșteptându-se află lângă sine pe Elly. Preotul spitalului în a în acea zi în taină i-a cu-nunat. După serviciul divin a adormit și tinăra fată a mers acasă la părinți. Tata a iertat pe sîcă-sa și-acum cel mai bun medic cearecă să redea lui Treves viața, fericirea.

— **În pădure.** Înfrîtoare tragedie s'a în-tîmplat zilele trecute în Asch, în care e vorba despre Niederreuth. De acolo adică de câte va

zile dispăruse (sătorul. Gaspar Gemeinhardt cu întreaga familie lui: lile-cine gândia, că s'a mutat, fiind-că casa ș-așa era să ajungă nu peste multă vreme la dobă. Mai mulți înși au și umblat să-l caute, dar în zadar fost-a ori-ce trudă. Intr'una din zilele trecute un lemnar venind prin pădure dadu de nefericita familie: goala, sdrâmtoasă, lăhnită de foame. Gemeinhardt îi povesti, că n'a mâncat de mai multe zile.

S'a întors în sat lemnarul și-a dat de știre gendarmeriei. Dar până s'ajungă jandarmii acolo pe Gemeinhardt îl omoriseră fetele proprii, iar ele înșiși se făcuseră nevăzute.

Se crede, că fetele suferiau de mania religioasă.

— **Coloneli de honvezi, ca comandanți de bataillone.** La armata comună așa ceva e la modă deja de mult. Pe lângă locotenenți-coloneli, maiori, ba chiar coloneli îndeplineau funcția asta. Acum M. Sa a permis, ca coloneli să poată fi întrebuințați în aceeași calitate și la honvezime.

— **Omorul unui nebun.** Se telegrafează din Cathoviț: Azi dimineață un proprietar de case a împușcat pe stradă cu revolverul pe medicul dr. Geisler. Ucigașul nu de mult ieșise din casa de nebuni.

— **Miliardari.** În America toate sunt mari: natura și oamenii. Acolo-i patria libertăților, acolo sunt isvoarele bogăției nemăsurate. Acestea se varsă, pe acolo, par'că, în cascade, ca Niagara, și curg în mări uriașe, ca apele Amazonului.

Am înaintea-mi portretele celor trei mai faimoși plutocrați americani: Rockefeller, Carnegie și Pierpont-Morgan. Câte și trei se cheamă regi a câte ceva: întâiul, al petrolului — cum am zice, împăratul găzarilor — al doilea, al oțelului, iar cel din urmă, al cărbunelui.

Rockefeller se înfățișează cu o figură foarte expresivă și într-o atitudine aristocratică. Al zice că-i un sportsman, care altă treabă nu-și are având pe lume, decât să-și vadă colorile triumfând la curse. El e, cu toate acestea, numai un înfricoșat trustist, care și pe noi ne bagă în fiori, după ce pe Germania a bagat-o într-o cofă... cu gaz.

Carnegie și-aduce foarte cu răposatul G. Vernescu, și are mania bibliotecelor populare. O nobilă manie.

Pierpont-Morgan se arată cu cap de diplomat bismarckian; are și el mania darurilor prețioase.

Dar mai presus de toate, oamenii aceștia milioane multe au, și sunt filantropi, nu fără ostentațiune — ca toți parveniții insolenți, căci parveniți sunt și ei: de jos plecați, au ajuns, prin muncă, prin inteligență și prin învîrtirea celei mai jidovești specule, să stăpânească piețele lumii. Ce sunt sărăcuții Rothschildzi pe lângă ei! Niște golani, așa zicând.

Se spune, că ei nu mai știu, ce să facă cu banii. Sărbările lor familiare ar fi sămănând cu petreceri dintr-o mie și una de nopți, iar că nevestele și fetele lor ar fi purtând în gură dinți falși de... diamant. Poate, că și obielele rîndașilor lor vor fi fiind de mătase...

Dar fericiți să fi fiind ei oare? Negreșit, fericirea nu poate fi partea numai a ciobanilor fără cămașă pe ei; totuși, miliardar și fericit par'că nu rimează. De ce? Pentru că niște oameni, cari nu se satură de prăsierea banilor și ale căror griji se întorc în giurul lăcomiei de a svânta de pe fața pământului pe ceilalți industriași de felul lor, fie cât de mic, strângându-i în cătușile unor trusturi nefindurate, mare bătaie de cap — dacă nu și de cuget — trebuie să fi având.

Cu toate acestea, nu știu, zău, care cioban despuia nu și-ar schimba fericirea pe acea bătaie de cap a unui Rockefeller, a unui Carnegie, a unui Pierpont-Morgan... Omul e, mai înainte de toate, un animal ambițios — dacă nu-i născut idiot...

— **Somn primejdios.** Grădinarul bulgar Ioan Stoianovici din Oradea-mare visând ceva s'a întors, în somn, așa de nenorocos, încât cuțitul dela brâu i-a intrat în pântec și i-a spintecat stomacul.

— **Noul pericol galbin.** Se publică în Statele-Unite un prețios document despre creșterea producției aurifere și adecă de douăzeci de ani încoace.

În 1881 producția mondială era 6.873.064 once (o oncă 31 gr) în valoare de 142 milioane, și 1 dolar.

În 1896 ea s'a ridicat la 9.820.075 once în valoare de 203 milioane dolari.

În 1900 producțiunea era de 12.684.358 once în valoare de 262 milioane, și 2 dolari.

În 1904 s'a ridicat la 16.926.109 once, va să zică 358 milioane, 9 dolari.

Până 'n 1885 principale state producătoare sunt Australia, Statele-Unite și Rusia. Din 1886 Transvaal ocupă loc de frunte. Apoi în 1896 ținuturile din Clondyce (Canada) ocupă locul de frunte. Trebuie să adăugem, că India și Mexico progresa de 4 ani încoace.

Din 1885 până 'n 1904 exclusiv extracția a costat mai mult de douăzeci miliarde de coroane.

O așa augmentațiune pune lumea 'n temere: aurul se va ieftini; *pericolul galbin.*

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Dr. V. Ny. Manuscrisurile publicate nu se înapoiază.

ECONOMIE.

Arad, 11 Aprilie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 10 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 clgr.)	17'08—17'82
Secară pe April	17'04—14'42
Ovăs pe April	13'80—13'82
Cucuruz pe Maiu	14'80—14'82
Grâu pe Octombrie	16'60—16'72
Secară pe Octombrie	13'34—13'36
Grâu pe Maiu	17'66—17'68

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17'76—17'78
Secară pe "	14'42—14'44
Ovăs pe "	13'80—13'82
Cucuruz pe Maiu	14'80—14'82
Grâu pe Octombrie	16'80—16'82
Secară pe "	13'30—13'32
Grâu pe Maiu 1905	17'66—17'68
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
240—260 măști metrice grâu cor.	16.00—16.40
110—190 " " cucuruz "	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
" " orz:	14.40—14.60
" " ovăs:	13.40—13.60

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
500—600 măști metrice grâu cor.	8.40—8.60
800—900 " " cucuruz "	7.60—7.80
Semnare nominală: secară	7.90—7.40
" " orz:	7.40—7.50
" " ovăs:	6.70—6.80

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 79—100 klg.	Cor.	16'90—17'—
80— " "	"	16'—17'10
Secară: 100 " "	"	14'10—14'15
Orz: " " "	"	14'00—14'50
Ovăs mercantil 100 klg.	"	13'70—13'75
" cernut " " "	"	13'50—13'55
Cucuruz vechiu " " "	"	15'80—15'85
" nou " " "	"	15'50—15'55

Tîrgul de porci din Kőbánya.

— 10 April —

De prima calitate ungardă: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 129—130 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 134—135 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 klg. 135—136 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 131—132 fil.

Numărul porcilor: la 4 April 1905 a fost 25,530 buc. în 5 April s'a adus 233 bucăți, s'a transportat 193 bucăți a ramas prin urmare pe piață 25,574 buc. Căutarea a fost mai ales la cei grași vie.

Bibliografie.

A apărut:

„Alegerea unei cariere“ de Ștefan C. Ioan, București. Editura „Librăria Națională“. Prețul 50 bani.

La „Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria“, studiu critic de „Mai mulți ortodocși“. Repărire din „Telegraful Român“. Sibiu 1905. Se poate procura dela tipografia arhidiecezană în Sibiu. Prețul nu e indicat.

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENSATIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Wash așteptă până se depărtară nițel și servă liniștit, cu jumătate voce:

— Acest ticălos de sălbatic a susținut venise să caute pulbere de pușcă și whisky la amicii săi fețele palide. Colonelul îi răspunde că avea trebuință pentru sine de toată pornea de pulbere, pentru a fi gata să primă după merit pe Indianii, care nu respectau nimeni altuia. A adăugat, că într-o dată și whisky-ul, dănsul nu bea nici odată și că, de ar fi avut, nu i-ar fi dat șefului. Cred, va da numai tutun și o pătură roșie.

— Dar' se va mulțumi șeful cu atîta? sinuă Thornley. N'ar fi fost mai prudent respingă fără a-i da ceva? Acest lagăr este zădat într-un loc prea nepriincios, dacă acest ture are de gând să se întoarcă la noapte, pentru fura arme sau altceva, ce i-a deșteptat pofta.

— Ne vom întoarce aci după cină, Wash Carrol, cam răstit. Crezi dar' Eduard suntem începători în asemenea lucruri? Colonelul și eu vom veghea și vom lucra pentru ranța generală, după dejun, pe când d-ta te ocupă de cele două iepe, care trebuiesc dreze.

Dar' să tăcem, iată că se întoarce șeful.

Seminolul într-adevăr apăsă din nou, la tele covîrtirului trăsorei, în care se aflau în bagajele particulare ale colonelului. Fața sa zimbătoare și prostănacă. El purta pe brațul o pătură de bumbac, de un roșu viu. În dreapta ținea un pachet enorm de tutun de calitate inferioară.

— Sub braț purta luleaua — drapel.

El trecu pe lângă fete, dar' fără să le vească, și dispăru repede în dosul buchetului arbori, în care-și lăsase calul legat.

Colonelul, care ieșise după el din trăsură, urmări un moment cu ochii, apoi zise, săndu-se mai bine la Carol:

— Nu pot crede, ca acest Indian să fie de răutăcios, pe cât ai binevoit a ni-o spune d-prietine?

— Ah!

— Da, mi-se pare un băiat naiv și mult binevoitor și cinstit. Era atât de fericit, i-am oferit acea pătură roșie și acel pachet de tutun!

— Nu crede asta, unchiule, zise Luizi. Acest om e primejdios. Este un viclean și răutăcios, te încredințez!

— Aceasta este și părerea mea. Priviți-l era plin de amenințări pentru viitor și înfiorat ca mușcată de o viperă, când și-a în capul și m'a privit, pentru-că m'a apucat risă trecerea sa, adăose Tennessee.

— Aveți aceeași părere și d-stră, domnișor. Întrebă colonelul.

— Da, de sigur, zise Thornley.

— Cât despre mine, zise Wash Carrol, o voce adâncă și ca dus pe gânduri, imi pare rău, că n'ai pus un pachet de arsenic în tutunul său. D-ta ești prea bun și prea drept pentru locui în bărăganele Texasului.

— Ce spui!

— Crezi dar', că acest ticălos a venit cu gândul să-ți ceară tutun și o pătură, sau whisky și pulbere?

Dar', de sigur! era atât de fericit, încât pot crede...

— Era fericit că a căpătat ceva. Dar' amăgește-te! A venit pentru a vă spiona, iată ce a făcut tot timpul, cât a stat pe aci la schela d-tale sau cu d-ta.

— Crezi?

— Cred, că trebuie să fii cu luare amănunt și dacă nu veghiăm va reveni la noapte cu ceata sa de tâlhari, pentru a vă prăda, da nu și mai rău.

— Este cu puțință? oftă colonelul încă crezător. Atunci cu cât ne vom instala într-un loc mai descoperit, cu atât va fi mai bine!

— Aceasta e și părerea mea, insinuă Carol. Și aci voiam să te aduc. Crede-mă, pierde nici un moment! părăsește aceste locuri care sunt primejdioase, foarte primejdioase. Încredințez, pentru d-ta și al d-tale.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.

Bdlor-proprietar: George Nichia.

Struguri
pentru
dessert
de toate
și cele
mai bune
soluri
curate
cu garanție,
de asemenea
cea mai bună
colecție de
struguri
lunguleți

ecum și mlădițe de prima calitate, lăferează
Primul stabiliment de altoi de struguri
de lângă Tirnava.

Proprietar: Gaspari Frigyes, Medgyes,
Nagyküküllő-megye.

Catalog ilustrat gratis și franco. —

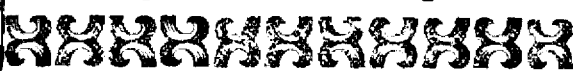
Igaz Sándor

382

clăsoarnic r și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

și argint calcat cumpără p. pretul
mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint

O farmacie

568

un centru românesc cu o circulație
de vânzare. Informații mai de-
tate pot fi la administrația „Tribunei”.

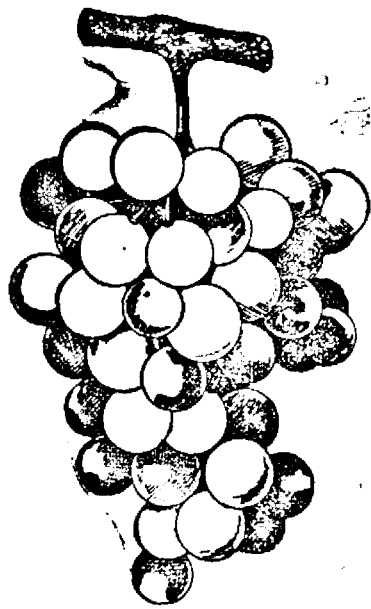
IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar. Clăsoarnic și Giuvaergiu
Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fa-
bricantilor Glashutten din Elveția. Exclusiv
singur. Clăsoarnice cu precizie. 550

Plantațiune de vie 420
cu ocaziunea Mileniului maghiar Nagyösz.

Prețurile cele mai culante.

Prețurile cele mai culante.

Struguri frumoși, dăinuitori

va avea cel. ce va cere gratuit catalogul
cu prețuri al culturii de vițe de vie celei
mai mari maghiare, care a fost întemeiată
cu ajutor de stat și stă sub supraveghierea
statului.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)
(gravuri de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giu-
vaere, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform

cursului de zi.
Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articole de optică.

Reparări de oroloage.

464 Prețuri culante.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și
Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Haper, Singer,
cu prețuri convenabile, cu garanție și con-
diții favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— Arad, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

Intemeiat în 1874.

Noutate! Noutate! Noutate!

Pardesiu „ŞAGUNA“

pentru preoți și teologi,

Fason nou, Fason nou, Fason nou.

Numai la mine se poate căpăta.

Din acelaș material veste și nădragi pentru preoți. Haine francisc-Iosif es-
clusiv pentru teologi. Rinduri de haine, pardesii din postavul cel mai la
modă, pregătite după moda cea mai nouă se pot alege după plăcere în pră-
vălia mea.

Fie-care bucată se ajustează la dorință și fără plată.

Service conștient!

25% cruțare!

Prețuri efine!

Comandă din provincie se execută convenabil.

Cu stimă:

Moskovitz Zs.

Arad, Színház épület.

— Telefon orașenesc și comitatens 534. —

Am onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului
băbraților, că mi-au sosit:

postavurile cele mai nouă de primăvară și vară

asa zicând toate fabricate ungare, engleze, franțuzești.

Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea
mai bună execuție răspund, drept aceea rog p. t. pu-
blicul local și din provincie, să-mi dea sprijinul său.

KARPELESZ ZSIGMOND

croitor-bărbătesc.

553

Deák Ferencz-utca 32.

Să pǎrtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisole și paraplee —
construcții proprii.

NASSAN R.

562

Arad, Szabadság-tér 19.

Parisole, paraplee, corturi de gradină, paraplee de
gală, corturi pentru ingineri, umbrele pentru copii, um-
brele elegante se pot alege. — Reparaturi se efectuează
în aceeași zi.

— Să sprijinim industria dela noi! —

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe
bulevardul Principele Josif (József főherceg-ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electrical de fotografie pe hârtie

În care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de eftine:

- 1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fl.)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând visitarea onor. public

Rămân cu deosebită stima

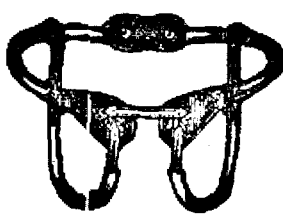
Kohn Lajos
fotograf.

473

Prăvănie pentru mănuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(În casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân cu respect: **Hubatschek T.**

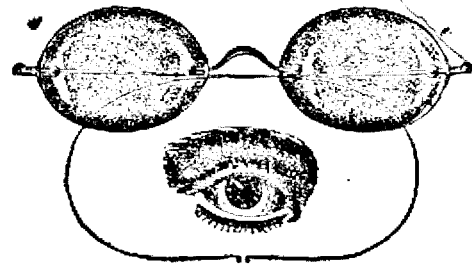
303

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochela

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole opt
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără ram

Lipsiți
totul de i
prăstiere
de-a n
plăcutaa
mei sticl

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant
articole optice. Co
Străzii Ioan Weitzer.

Cele mai cu sic uniforme și articole
pentru uniforme în prețurile cele mai mo-
derate pregătește:

Braun János și Soțul

croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.

858

Strada Szalacz și Kölcsey 6.

TIPOGRAFIA „TRIBUNA”

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotațiuni modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelări în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
tute răsune acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.